

Stichting ITHAKA
De heer F.W.M. Wormer
Postbus 1121
6201 BC MAASTRICHT

ARCADIS NEDERLAND BV
Stationsplein 18d
Postbus 1632
6201 BP Maastricht
Tel 043 3523 300
Fax 043 3639 981
www.arcadis.nl

Onderwerp:
Rapportage Quicksan natuurwetgeving Bloemenheuf Kasteel Vaeshartelt

DIVISIE MILIEU & RUIMTE

Geachte heer Wormer,

Maastricht,
22 april 2011

Hierbij doen wij u de resultaten toekomen betreffende de quickscan natuurwetgeving ter plekke van planlocatie de Bloemenheuf ten noorden van Kasteel Vaeshartelt. De veldecologische inspectie heeft plaatsgevonden op 10 maart 2011.

Contactpersoon:
ing. M.W. Klasberg

In bijgaande rapportage beschrijven wij de resultaten van het quickscan onderzoek. Hieronder geven wij de belangrijkste bevindingen.

Telefoonnummer:
+31 627060669

De voorgenomen ingreep heeft naar verwachting, met uitzondering van de voorgenomen sloopwerkzaamheden, geen negatief effect op een beschermde soort. Hierbij dienen wel de ecologische maatregelen zoals voorgesteld door de initiatiefnemer aangevuld met enkele algemene mitigerende maatregelen deel uit te maken van het plan.

E-mail:
max.klasberg@arcadis.nl

Ons kenmerk:
075420938:0.4

De sloop van het woonhuis aan de Boekenderweg kan een negatief effect hebben op vleermuizen. De door de initiatiefnemer voorgestelde mitigerende maatregelen zijn naar onze beoordeling ruim voldoende voor de vervanging van verblijfsmogelijkheden binnen het plangebied. ARCADIS adviseert om de nieuwe verblijfsmogelijkheden te creëren voorafgaande het slopen van het woonhuis. Hierdoor treed geen (tijdelijk) negatief effect op en is geen Flora- en faunawet procedure noodzakelijk omdat er geen verbodsbepaling overtreden wordt.

Projectnummer:
B02043.000152.0100

Desondanks stelt het bevoegd gezag dat er voorafgaande aan de ingreep een vleermuizenonderzoek uitgevoerd noodzakelijk is om de exacte functie van het plangebied voor vleermuizen vast te stellen. Het vleermuisonderzoek dient conform het vastgestelde protocol vleermuisonderzoek GaN 2010 uitgevoerd te worden. Dit komt neer op een 4 tot 5 inspectierondes in de avond- en ochtendschemering in de periode mei tot en met september.

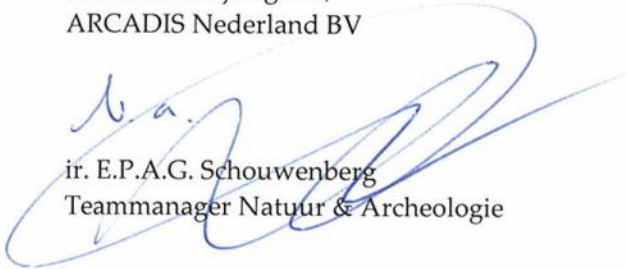
Divisie Milieu en Ruimte is gecertificeerd
voor: ISO 9001, VCA** en SIKB BRL's

ARCADIS

Mochten er onduidelijkheden, vragen en/of opmerkingen zijn over het rapport dan kunt u contact opnemen met onze ecooloog, de heer M. Klasberg via bovenstaande gegevens.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
ARCADIS Nederland BV

ir. E.P.A.G. Schouwenberg
Teammanager Natuur & Archeologie

Rapportage quickscan natuurwetgeving Bloemenheuf kasteel Vaeshartelt, gemeente Maastricht

1. Inleiding

Vanwege de voorgenomen ontwikkeling van proeflokaal Bloemenheuf inclusief bijbehorende tuinen en landschap, is het noodzakelijk de voorgenomen plannen te toetsen aan de natuurwetgeving, in het bijzonder de Flora- en faunawet.

Daarnaast maakt het plangebied onderdeel uit de de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG) en is het gebied in het kader van de POL Zuid-Limburg grotendeels aangewezen als onderdeel van een ecologische verbindingszone.

Locatieomschrijving

De planlocatie omvat een weilandencomplex ten noorden van landgoed Vaeshartelt. In het gebied is een restant van een hoogstamfruitboomgaard aanwezig. Beweiding vindt plaats door schapen (ten tijde van de veldinspectie). Het gehele terrein is omheind door een hoog hekwerk, gedeeltelijk in combinatie met een haag. In het gebied staan meerdere schuren en stallen van diverse omvang.

Luchtfoto planlocatie (witte begrenzing); bron Google earth pro

ARCADIS

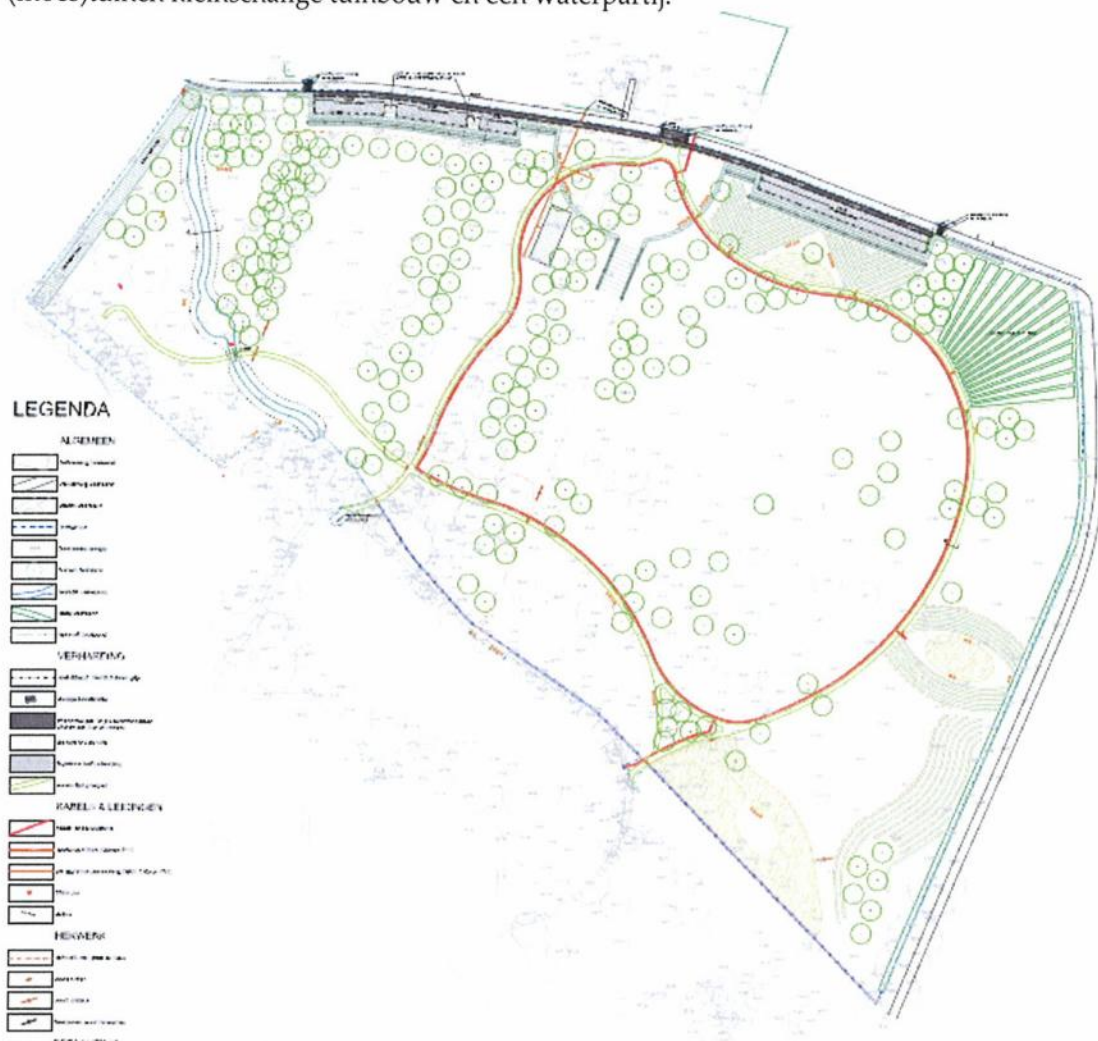
Ten noorden van de Boekenderweg ligt een woonhuis met aanbouw en een tuin met enkele bomen. Achter het woonhuis ligt een klein stuk grasland dat tot de planlocatie behoort. Zie de luchtfoto en de foto's van het plangebied voor een impressie.

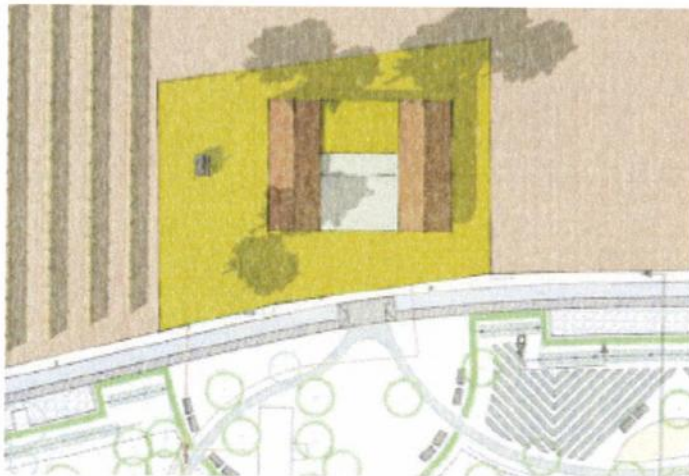
Impressie foto's plangebied

Voorgenomen planontwikkeling

De initiatiefnemer heeft het voornemen om een proeflokaal te ontwikkelen met bijbehorende tuinen en kleinschalig landschap. Hiertoe zal het woonhuis gesloopt worden om plaats te maken voor een op een limburgse hoeve gelijkende bebouwing met bijgebouwen. Er worden enkele bomen gekapt die niet thuishoren in het landschapsbeeld en ten behoeve van de nieuwbouw en aanleg parkeergelegenheid. De fruitboomgaard blijft behouden. Op het gebied ten zuiden van de Boekenderweg wordt een landchappelijke inrichting voorzien met paden, aanvulling op de fruitboomgaard, beplanting met bomen en struiken, de ontwikkeling van (moes)tuinen kleinschalige tuinbouw en een waterpartij.

Inrichting plan Bloemenheuf (8-11-2010)

Impressie proeflokaal ten noorden van de Boekenderweg

In het plan worden diverse ecologische maatregelen getroffen ten behoud en ontwikkeling van natuurwaarden. Door de inrichting af te stemmen op de aanwezige en te verwachte bijzondere, beschermde en kwetsbare soorten worden negatieve effecten op beschermde soorten zoveel mogelijk voorkomen (zie bijlage 2).

2. Onderzoeksmethodiek

Ter voorbereiding op de veldinspectie is een bureaustudie uitgevoerd naar de beschikbare verspreidingsgegevens van de te verwachten beschermde flora en fauna.

Om te bepalen of er negatieve effecten te verwachten zijn is op 10 maart 2011 een veldinspectie uitgevoerd, waarbij een ecooloog van ARCADIS de planlocatie heeft beoordeeld op het (mogelijk) voorkomen van beschermde flora en fauna, de zogenaamde habitatgeschiktheidsbeoordeling.

Tijdens deze habitatgeschiktheidsbeoordeling is onderzocht in hoeverre de gebouwen en de directe omgeving geschikt zijn als verblijfplaats voor beschermde soorten flora en fauna. Tevens is gelet op aanwezige (beschermde) soorten (zichtwaarnemingen en sporen). De planlocatie was toegankelijk en is in zijn geheel beoordeeld.

3. Gebiedsbescherming

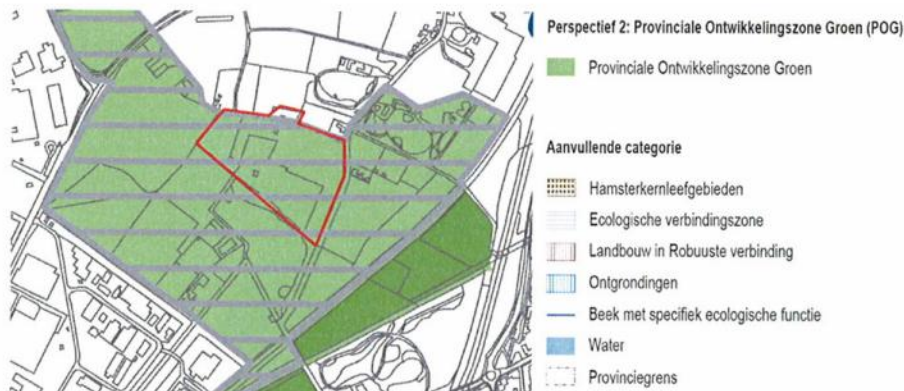
EHS en N2000

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een beschermd natuurgebied (N2000 of EHS) en ligt eveneens niet aansluitend of in de directe nabijheid van een beschermd gebied. Er zijn geen ontwikkelingen voorzien die een mogelijk effect zouden kunnen hebben op een nabijgelegen N2000 gebied. De voorgenenomen ingreep is kleinschalig en volledig beperkt tot de begrenzing van het plangebied.

Nadere stappen of toetsing in het kader van gebiedsbeschermde natuurwetgeving (N2000 en EHS) is niet noodzakelijk.

POG

Het plangebied ten zuiden van de Boekenderweg is wel aangewezen als onderdeel van de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG) met een nevendoelstelling als Ecologische Verbindingszone.

Ligging planlocatie (rood) ten opzichte van de POG

De voorgenomen ingreep heeft niet tot gevolg dat de functie als POG en ecologische verbindingszone verloren gaat. Integendeel zelfs want de voorgestelde inrichting leidt tot versterking van leefgebieden en migratie functies. Mogelijk dat de ontwikkeling van verharding en parkeergelegenheid in het kader van de POG toestemming vereist is van het bevoegd gezag met een groene tegenprestatie. Hieromtrent adviseert ARCADIS formeel af te stemmen met het bevoegd gezag (via gemeente en provincie).

De planlocatie ten noorden van de Boekenderweg, waar het proeflokaal gerealiseerd zal worden, heeft geen ecologische doelstelling in het kader van het POL Zuid-Limburg. Er zijn voor dit deel van het plangebied dan ook geen beperkingen vanuit gebiedsbeschermende natuurwetgeving.

4. Effectbeoordeling flora en fauna

4.1 Vaatplanten

De planlocatie is vanwege het cultuurgebruik (grasland, fruit boomgaard hagen, huis met tuin en beweiding) marginaal geschikt voor beschermde vaatplanten. Er zijn tijdens de veldinspectie geen geschikte groeiplaatsen aangetroffen. In enkele fruitbomen groeit de beschermde Maretak. De betreffende fruitbomen blijven gehandhaafd hierdoor heeft de ingreep geen negatief effect op Maretak. Uit de provinciale karteringsgegevens (1995) zijn in of nabij het plangebied geen beschermde plantensoorten vastgesteld.

De voorgenomen ingreep heeft geen negatief effect op beschermde vaatplanten.

4.2 Broedvogels jaarrond beschermde nesten

Uit de recente provinciale broedvogelkartering (2009) blijkt dat er binnen de planlocatie geen soorten zijn aangetroffen waarvan de nestlocatie jaarrond beschermd is (categorie 1 t/m 4, toelichting zie bijlage).

ARCADIS

Tijdens het veldbezoek zijn geen indicaties aangetroffen van het gebruik van de planlocatie door een categorie 1 t/m 4 soort. De bebouwing is in principe geschikt voor de Huismus. Tijdens de veldinspectie is de Huismus waargenomen op en rond de bebouwing ten noordwesten van het plangebied en niet rondom de te slopen bebouwing. Er zijn eveneens geen uitwerpselen, nestresten of geschikte nestopeningen aangetroffen rondom de te slopen bebouwing.

Een negatief effect op de Huismus of een andere gebouwbezonende vogelsoorten met jaarrond beschermd nest is niet te verwachten.

De planlocatie is wel geschikt als leefgebied voor een soort als Steenuil. Uit controle tijdens de veldinspectie van alle bebouwing en de oude fruitbomen blijkt dat er momenteel geen vaste verblijfs of gebruiksfuncties van Steenuil in het plangebied aanwezig is. Een steenuilterritorium is hiermee niet te verwachten. Incidenteel gebruik door rondzwervende steenuilen is wel te verwachten vanwege de optimale geschiktheid als leefgebied voor de Steenuil.

4.3 Overige (broed)vogels

Op en nabij de planlocatie zijn veel soorten broedvogels te verwachten. Voornamelijk soorten van park, dorp en platteland. De planlocatie zal door de aanwezigheid van vee en fruitboomgaard dienst doen als belangrijk foerageergebied voor soorten zoals Huismus, Ringmus, Geelgors en Zanglijster maar ook als jachtbiotoop voor op muizen en vogels jagende roofvogels en uilen zoals Kerkuil, Havik, Buizerd, Torenvalk en Sperwer die in het kleinschalige park- en cultuurlandschap van de landgoederenzone broeden.

De voorgenomen werkzaamheden (slopen, kappen, graven bouwen, etc) kunnen in het broedseizoen een negatief effect hebben op algemeen beschermde broedvogelsoorten.

De voorgenomen ingreep heeft geen negatief effect op de functie als foerageergebied voor op en in de omgeving te verwachten soorten.

De voorgenomen planontwikkeling zal er voor zorgen dat er meer en gevarieerder broed- en foerageergebied ontstaat voor zowel algemeen voorkomende (o.a. Koolmees, Pimpelmees) als bijzondere (o.a. Geelgors en Ringmus) maar ook jaarrond beschermde vogelsoorten (o.a. Steenuil, Kerkuil, Huismus).

4.4 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

De te slopen woonbebouwing is geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Er zitten enkele grote scheuren in het metselwerk en langs de dakpannen en dakranden zijn geschikte openingen voor vleermuizen. De overige bebouwing binnen het plangebied is niet geschikt als vast rust- of verblijfplaats.

De sloop van het woonhuis ten noorden van de Boekenderweg kan een negatief effect hebben op vleermuizen. Nader ecologisch onderzoek is noodzakelijk om het effect op vleermuizen vast te kunnen stellen.

ARCADIS

Foerageergebied en vliegroutes

De weilanden en fruitboomgaard zijn naar verwachting belangrijk foerageergebied voor diverse soorten vleermuizen. Er zijn geen duidelijke lijnvormige structuren binnen de planlocatie die dienst zullen doen als belangrijke vliegroute. De gehele planlocatie -als onderdeel van keinschalig parklandschap- zal dienst doen als verbindingroute voor vleermuizen.

De voorgenomen planontwikkeling heeft geen negatief effect op de functie van het plangebied als foerageergebied en vliegrouteverbinding.

4.5 Das

Tijdens de veldinspectie is vastgesteld dat de Das het plangebied ten zuiden van de Boekenderweg benut als foerageergebied. Langs de oostzijde zijn ten minste 5 wissels/looproutes aangetroffen van de Das onder het hoge hekwerk van de planlocatie naar het plangebied. Ook langs de beekloop tussen het park van Vaeshartelt en de planlocatie steken dassen de openbare weg over. Langs de Boekenderweg zijn geen openingen of wissels aanwezig. Het is niet te verwachten dat de Das vanuit noordelijke richting het plangebied benut. De das zal wel via de planlocatie in westelijke en zuidwestelijke richting het landgoed van Vaeshartelt benutten en mogelijk noordwestelijk richting landgoed Meerssenerhoven.

Bij ARCADIS is bekend dat op het landgoed Kruisdonk een actieve dassenburcht aanwezig is. Op basis van de optimale geschiktheid van de landgoederenzone als leefgebied van de Das is het te verwachten dat er in de bospercelen rondom kasteel Vaeshartelt (bij)burchten te vinden moeten zijn van de Das.

Rondom het woonhuis aan de Boekenderweg is geen geschikt leefgebied aanwezig van de Das.

Effectbeoordeling Das

Bij de ingreep wordt specifiek rekening gehouden met de Das door op diverse plekken openingen onder het hekwerk te maken en te houden zodat het gehele gebied toegankelijk blijft voor de Das om te kunnen foerageren. Er blijft ruim afdoende weiland aanwezig en de nieuw in te richten proeftuinen, moestuinen en beplantingen blijven geschikt en bereikbaar als foerageergebied voor de Das. Het verlies van weiland door de aanleg van paden en parkeergelegenheid langs de Boekenderweg wordt ruimschoots gemitigeerd door de aanleg van beplanting, fruitboomgaarden, moestuin en een grondwal met natuurlijke vegetatie op het westelijk terreindeel..

Naast deze maatregelen zal gewerkt worden buiten de meest gevoelige periode van de Das bij het aanleggen van de tuinen en paden en dient het terrein ten alle tijden volledig toegankelijk te blijven voor de Das.

De voorgenomen ingreep heeft bij inachtneming van het voorgenomen plan aangevuld met enkele mitigerende maatregelen naar verwachting geen negatief effect op de Das

4.6 Overige grondgebonden zoogdieren

In het plangebied zijn Ree, Konijn, Haas en Mol aangetroffen tijdens de veldinspectie. De planlocatie is voor deze algemeen beschermde soorten ruim leefgebied aanwezig.

ARCADIS

De voorgenomen ingreep zal er naar verwachting niet toe leiden dat de te verwachten algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren geen gebruik meer kunnen maken van het plangebied.

Een negatief effect op algemeen voorkomende grondgebonden zoogdiersoorten is niet te verwachten.

4.7 Amfibieën

Binnen het plangebied is één poel aanwezig. Deze poel wordt gevoed door een ondergrondse buis waarlangs het water vermoedelijk vanuit de Vaeshartelt vijver of via een kunstmatige bron komt. De vijver is zeer ondiep en mede door de beperkte omvang en de stuwings (stroming) van water ongeschikt als vast voortplantingslocatie voor streng beschermde amfibieënsoorten. Voortplanting van algemene soorten zoals Gewone pad, Kleine watersalamander en Bruine kikker is op beperkte schaal wel te verwachten.

Voor het overige is geen geschikt voortplantingswater aanwezig alsmede zeer beperkt geschikt landhabitat.

De voorgenomen ingreep heeft geen negatief effect op het aanwezige geschikte landhabitat. Het vergroten van de aanwezige vijver heeft wel een tijdelijk negatief effect op de te verwachten algemeen voorkomende amfibieën. Na afronding ontstaat een nieuwe vijver met geschikt habitat voor amfibieën.

4.8 Reptielen

Vanwege het ontbreken van geschikt habitat en het ontbreken van waarnemingen van reptielen op en nabij het plangebied is een negatief effect op een reptielensoort niet te verwachten.

4.9 Vissen

De vijver is niet geschikt voor vissen. De ingreep heeft geen negatief effect op beschermde vissoorten.

4.10 Vlinders libellen en overige ongewervelden

Vanwege het ontbreken van optimaal ontwikkeld habitat en het ontbreken van verspreidingsgegevens van beschermde soorten binnen deze categorie is een negatief effect op een beschermde vlinder, libel of overige ongewervelde niet te verwachten.

5. Mitigerende maatregelen

Door de initiatiefnemer zijn enkele maatregelen voorgesteld om eventueel negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen aangevuld met maatregelen om het plangebied voor diverse soorten optimaler in te richten door verblijfsmogelijkheden te creëren. Hiernaast zal de ontwikkeling van de proeftuinen en het uitbreiden/herstellen van de hoogstam fruitboomgaarden ten gunste van diverse beschermde soorten zijn.

Om negatieve effecten door de ingreep te voorkomen dient er rekening gehouden te worden met enkele algemene maatregelen, namelijk;

Broedvogels

Kap en sloop maar ook het bouwrijp maken en gebruik van zwaar materieel kan in het vogelbroedseizoen (globaal van 15 maart tot 1 augustus) leiden tot verstoring van broedende vogels en daarmee tot een overtreding van de Flora- en faunawet. Door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of te starten voor aanvang van het broedseizoen wordt voorkomen dat er broedende vogels verstoord worden.

Das

Ondanks de voorgenomen maatregelen om het gebied toegankelijk te houden dient er rekening mee gehouden te worden dat het uitvoeren van werkzaamheden aan het weiland tot gevolg kan hebben dat er tijdelijk minder geschikt foerageergebied is binnen de planlocatie.

- Het omvormen van grasland naar bouwland en overige functies dient buiten de voortplantingsperiode (maart tot en met juli) van de Das plaats te vinden.
- De nieuwe grondinrichting dient voor de eerstvolgende voortplantingsperiode van de Das gereed en voor de Das toegankelijk te zijn.
- De aanplant van bomen en beplanten van de tuinen is niet verstorend voor de Das.
- Alle terreindelen dienen toegankelijk te blijven voor de Das om te foerageren. De door de Das te verwachten beperkte vraat- en vroetschade is een in te calculeren ecologisch bijeffect.

Overige zoogdieren

Door de werkzaamheden te starten vanuit de openbare weg en in de richting van beplanting en beschutting te werken kunnen de meeste zoogdieren op tijd weg komen en wordt gewerkt volgens de algemene zorgplicht (artikel 2 Ffw).

Amfibieën

Vanuit de zorgplicht dienen de werkzaamheden aan de vijver buiten de voortplantingsperiode voor amfibieën (maart tot en met augustus) plaats te vinden. Voorafgaande aan de ingreep aan de vijver dient door een deskundige daartoe bevoegde ecooloog eventueel aanwezige amfibieën te verplaatsen naar een geschikt water op landgoed Vaeshartelt.

6. Conclusies en aanbevelingen

Soorten en effecten

- De planlocatie maakt onderdeel uit van het leefgebied van de Das
- De ingreep heeft geen negatief effect op de das met inachtneming van enkele mitigerende maatregelen
- De te slopen bebouwing dient mogelijk als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen
- Er zijn geen broedvogelsoorten met jaarrond beschermde nesten te verwachten binnen het plangebied.
- De planlocatie dient als leefgebied voor diverse algemeen voorkomende zoogdiersoorten, foerageergebied voor vleermuizen, algemeen voorkomende amfibieën en algemeen beschermde broedvogels
- Negatieve effecten zijn niet te verwachten voor de soortgroepen reptielen, vissen, vaatplanten en ongewervelden.

Vervolgstappen

- Om met zekerheid vast te kunnen stellen of het slopen van het woonhuis verstorend is voor verblijfplaatsen van vleermuizen dient een nader ecologisch veldonderzoek uitgevoerd te worden. Onderdeel van dit onderzoek is aanvullende toetsing en een mitigatieplan om te voorkomen dat er tijdelijke en permanente effecten optreden op eventueel aanwezige vleermuizen.
- De voorgestelde maatregelen om verblijfplaatsen te creëren voor vleermuizen is naar verwachting afdoende om een eventueel effect op voorhand te mitigeren en daarmee een eventuele ontheffingsprocedure te voorkomen.

Bijlage 1 Flora en faunawet

De Flora- en faunawet (2003) regelt de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld (algemene verbodsbepalingen, artikelen 8 t/m 12). Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 2). Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van soorten, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren. De Flora- en faunawet heeft dan ook belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen. De interpretatie van de wet is in 2009 aangescherpt. Deze aanscherping is in onderstaande uitleg opgenomen.

Algemene Zorgplicht (artikel 2 Ffw)

In het kader van de Flora- en faunawetgeving geldt dat alle dieren en planten een zekere mate van bescherming genieten, omdat hun bestaan op zichzelf waardevol is, zonder te kijken welk nut de dieren en planten voor de mens kunnen hebben. Dit wordt de intrinsieke waarde genoemd. Vanuit deze intrinsieke waarde is de algemene zorgplicht als vorm van "basisbescherming" opgenomen (artikel 2). Hierin staat dat iedereen voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving. Ook mag men het welzijn van dieren niet onnodig aantasten en dieren onnodig laten lijden. De algemene zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dier- en plantensoorten, ook voor de soorten die niet als beschermde soort aangewezen zijn onder de Flora- en faunawet.

De zorgplicht is een aanvulling op de algemene verbodsbepalingen die uitsluitend betrekking hebben op beschermde soorten. Het artikel biedt de mogelijkheid om op te treden tegen ongewenste handelingen tegen beschermde dieren en planten, welke niet nadrukkelijk in één van de verbodsbepalingen zijn genoemd. Er bestaat geen wettelijke sanctie op overtreding. Wel kunnen activiteiten door de Algemene Inspectiedienst (AID) worden stilgelegd.

Vrijstellingen en ontheffingen

Bij ruimtelijke plannen, met mogelijke gevolgen voor beschermde planten en dieren, is het verplicht om vooraf te toetsen of deze kunnen leiden tot overtreding van algemene verbodsbepalingen. Wanneer dat het geval dreigt te zijn, moet onderzocht worden of er maatregelen genomen kunnen worden om dit te voorkomen of om de gevolgen voor beschermde soorten te verminderen. Onder bepaalde voorwaarden geldt een vrijstelling, wordt door het ministerie van LNV goedkeuring gegeven aan de mitigerende maatregelen, of is het mogelijk van de minister van LNV ontheffing van de algemene verbodsbepalingen te krijgen voor activiteiten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Ten aanzien van de criteria die voor vrijstellingen en ontheffingen gelden, kunnen verschillende groepen soorten worden onderscheiden. Deze groepen worden benoemd in het "Besluit van 28 november 2000 houdende regels voor het bezit en vervoer van en de handel in beschermde dier- en plantensoorten", kortweg genoemd "Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten". Dit besluit heeft de status van een AMvB. Onderstaande heeft betrekking op vrijstellingen en ontheffingen voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Voor andere activiteiten gelden andere regels.

Tabel 1 Beschermingscategorieën AMvB artikel 75 Flora- en faunawet

Categorie		Ontheffing of vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen
Tabel 1	Algemene soorten	Algemene vrijstelling van de verboden 8 tot en met 12, wel zorgplicht, m.u.v. artikel 10
Tabel 2	Overige soorten	Vrijstelling mogelijk, mits gebruik wordt gemaakt van een door de minister goedgekeurde gedragscode; anders ontheffing noodzakelijk (toetsing aan gunstige staat van instandhouding en zorgvuldig handelen). Eventueel mitigatie- en compensatieplicht. Ook kan door het ministerie een beschikking worden afgegeven waarin goedkeuring wordt gegeven voor maatregelen ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen. Deze goedkeuring heeft de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag, m.u.v. artikel 10
Tabel 3	Soorten van bijlage 1 van de AMvB	Voor volgens art 75 lid 6 bij AMVB aangewezen soorten geldt een zwaar beschermingsregime. Voor deze soorten geldt, ook wanneer wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, geen vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen kan alleen verleend worden wanneer: - er geen andere bevredigende oplossing bestaat; - er sprake is van een bij AMvB bepaald belang. Voor deze groep is per AMvB bepaald dat een ontheffing verleend kan worden (met inachtneming van het voorgaande) bij: - dwingende reden van groot openbaar belang; - ruimtelijke ontwikkeling en inrichting (zolang er geen sprake is van benutting of gewin) van de beschermde soort; - enkele andere redenen die geen verband houden met ruimtelijke ontwikkeling, zoals volksgezondheid, openbare veiligheid, voorkomen van ernstige schade; - er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort; - er zorgvuldig wordt gehandeld. Ook kan door het ministerie een beschikking worden afgegeven waarin goedkeuring wordt gegeven voor maatregelen ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen. Deze goedkeuring heeft de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag.
Tabel 3	Soorten op Bijlage IV Europese Habitatrichtlijn	Voor volgens art 75 lid 6 aangewezen soorten die voorkomen op bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt een zwaar beschermingsregime. Voor deze soorten geldt, ook wanneer wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, geen vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen kan alleen verleend worden wanneer: - er geen andere bevredigende oplossing bestaat; - er sprake is van een bij AMvB bepaald belang. Voor deze groep is bij AMvB bepaald dat een ontheffing verleend kan worden (met inachtneming van het voorgaande) bij: - dwingende reden van groot openbaar belang Nb: voor deze groep kan er geen ontheffing worden verleend op basis van het belang "ruimtelijke ontwikkeling en inrichting". Volgens de AMvB kan dit wel, echter recente uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) laten zien dat de AMvB op dit punt een onjuiste implementatie van de Europese Habitatrichtlijn is. - enkele andere redenen die geen verband houden met ruimtelijke ontwikkeling, zoals volksgezondheid, openbare veiligheid, voorkomen van ernstige schade; - er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort; - er zorgvuldig wordt gehandeld. Ook kan door het ministerie een beschikking worden afgegeven waarin goedkeuring wordt gegeven voor maatregelen ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen (LNV hanteert nu de term "Positieve Afwijzing"). Deze goedkeuring heeft de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag.

Vogels

Vanwege de bepalingen in de Europese Vogelrichtlijn, die overgenomen zijn in de Flora- en faunawet, geldt er voor vogels een afwijkend beschermingsregime. Uit recente uitspraken van de ABRvS blijkt dat de manier waarop in Nederland tot voor kort werd omgegaan met ontheffingen voor vogels in strijd is met de Europese Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn staat een ontheffing alleen toe wanneer:

- Er geen andere bevredigende oplossing is.
- Er tevens sprake is van één van de volgende belangen.
- Bescherming van flora en fauna.
- Veiligheid van luchtverkeer.
- Volksgezondheid en openbare veiligheid.

Dit betekent dat voor het verstoren van broedende vogels, hun eieren of jongen slechts in uitzonderlijke gevallen ontheffing kan worden verleend voor een ruimtelijke ingreep, namelijk als voldaan is aan het bovenstaande. In de praktijk betekent dit dat voor vogels gestreefd moet worden naar het voorkomen van het overtreden van verbodsbepalingen. In veel gevallen kan overtreding van verbodsbepalingen worden voorkomen door (verstorende) werkzaamheden buiten het broedseizoen (de perioden dat het nest in gebruik is voor het broeden of grootbrengen van jongen) aan te laten vangen.

Binnen de groep van vogels zijn er soorten waarvan het nest wordt aangemerkt als een zogenaamde "vaste rust- of verblijfplaats". Dergelijke verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd onder artikel 11 van de algemene verbodsbepalingen, en vormen de meest streng beschermde groep. Vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels zijn aangewezen in de "aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten" (Ministerie van LNV, 2009) en bestaan uit de categorieën van vogelsoorten opgenomen in onderstaande tabel 2.

Tabel 2 Categorieën broedvogels

Vogels	
Categorie	Type verblijfplaatsen
1	Vaste rust- en verblijfplaatsen; nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2	Nesten van koloniebroeders, nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
3	Honkvaste broedvogels en vogels afhankelijk van bebouwing; nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
4	Vogels die zelf niet in staat zijn een nest te bouwen; vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5	Niet jaarrond beschermd, inventarisatie gewenst; nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Of voor het (buiten het broedseizoen) wegnemen van jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing noodzakelijk is, dient te worden vastgesteld met behulp van een zogenaamde omgevingscheck. Daarnaast is de noodzaak tot een ontheffing mede afhankelijk van de mogelijkheid tot het mitigeren (inclusief het aanbieden van vervangende nestgelegenheid) van negatieve effecten.

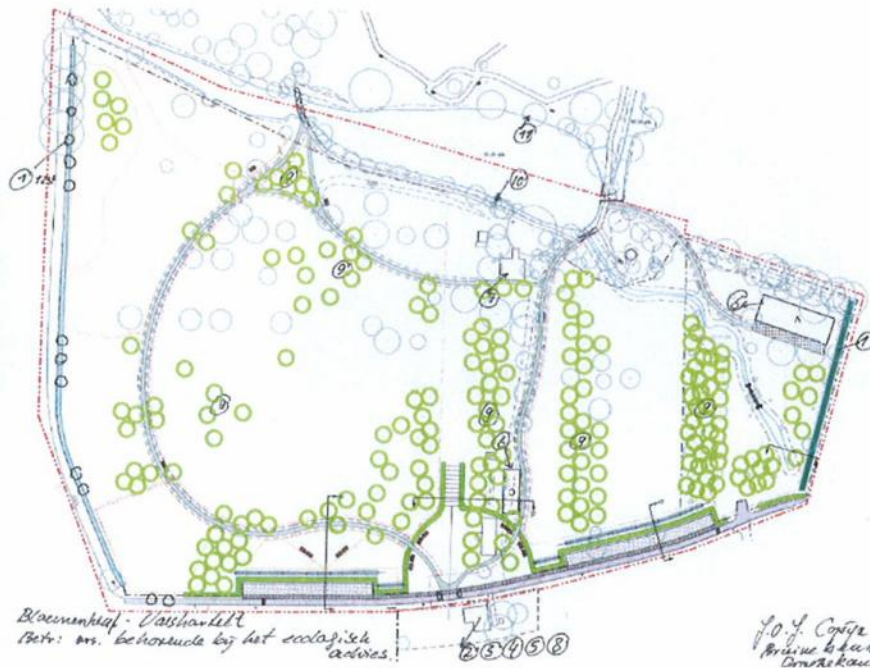
Plicht om vooraf te toetsen

Wanneer plannen worden ontwikkeld voor ruimtelijke ingrepen of voornemens ontstaan om werkzaamheden uit te voeren, dient vooraf goed te worden beoordeeld of er mogelijke nadelige consequenties voor beschermde inheemse soorten zijn. In beginsel is daarvoor de initiatiefnemer zelf verantwoordelijk. Deze moet tijdens de uitwerking van zijn plannen of tijdens het plannen van werkzaamheden het volgende in kaart brengen:

- Welke beschermde dier- en plantensoorten komen in en nabij het plangebied voor?
- Heeft het realiseren van het plan of de uitvoering van geplande werkzaamheden gevolgen voor deze soorten?
- Zijn deze gevolgen strijdig met de algemene verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet betreffende planten op hun groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving?
- Kunnen het plan of de voorgenomen werkzaamheden zodanig aangepast worden dat dergelijke handelingen niet of in mindere mate gepleegd worden, of zodanig uitgevoerd worden dat de invloed op beschermde soorten verminderd of opgeheven wordt?
- Is, om de plannen te kunnen uitvoeren of de werkzaamheden te kunnen verrichten, vrijstelling mogelijk of ontheffing (ex-artikel 75 van de Flora- en faunawet) van de verbodsbepalingen betreffende planten op de groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving vereist (tabel 3, soorten van bijlage 1, AMvB)?
- Is er, op basis van een gedegen maatregelenpakket ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen, zicht op een beschikking van het ministerie waarin goedkeuring wordt gegeven voor dit maatregelenpakket (LNV hanteert nu de term "Positieve Afwijzing", eerder werd een ontheffing afgegeven) (tabel 3, soorten van Bijlage IV Europese Habitatrichtlijn)?
- Welke voorwaarden zijn verbonden aan vrijstellingen of ontheffingen en welke consequenties heeft dit voor de uitvoering van het plan?

Bijlage 2 Voorstel ecologische maatregelen landgoed Vaeshartelt

Door de heer Copijn zijn enkele maatregelen voorgesteld om ecologische voorwaarden te scheppen binnen het plan Bloemenheuf. ARCADIS heeft deze voorwaarden aangescherpt en ondertaand weergegeven.

- 1) Voor de DAS: langs de hekken rond de weide ca. 12 stuks doorgangen van ca. 40cm hoog creëren t.b.v. de toegankelijkheid van het gebied walbeplanting voor de dassenburcht geschikt maken (voorwaarden scheppend).
- 2) Voor VLEERMUIZEN: bij de nieuw bouw voor o.a. de laatvlieger en de Gewone dwergvleermuis, in het proeflokaal 3 spouwmuren realiseren met invlieg openingen.
- 3) NESTblokken plaatsen voor de gekraagde roodstaart, grauwe vliegenvanger en huismus.
- 4) HUISZWALUW, randen maken (planken) bij de bouw.
- 5) BOERENZwaluw, planken in de schuur maken.
- 6) KERKUILkast in de schuuraanbrengen.
- 7) STEENUILkast in het kippenhok.
- 8) GIERZWALUWpannen plaatsen
- 9) 12 NESTkasten plaatsen in de boomgaard voor 3st. pimpel-, 5st. koolmees, 3st. spreeuw, 3st. boomkruiper, 5st. ringmus
- 10) BroedBUIS plaatsen langs de vijver voor de IJSVOGEL.
- 11) Bij aantakking van de vijver op het oppervlaktewater een tweede vijver aanleggen die niet in contact staat met oppervlaktewater zodat amfibieën hier een veilige voortplantingsplaats kunnen vinden zonder predatiedruk door vis.